

Ertuğrul Danık'ın Ardından

Ertuğrul Danık, 1962 yılında Ankara'da doğdu. İlköğretime Elazığ'da başladıysa da, bundan sonraki tüm öğrenim yaşamını Ankara'da tamamladı. “Koç ve At Şeklindeki Tunceli Mezar Taşları” adlı tez çalışması ile 1988 yılında Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nden lisans diploması, 1995 yılında ise aynı bölümden “Ortaçağ'da Harput (XI-XV. Yüzyıllar)” adlı tez çalışması ile yüksek lisans diploması aldı.

1991 yılında Çankaya Belediyesi'nde başladığı iş yaşamına 1993 yılından itibaren Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda devam eden Danık; 1993-1999 yılları arasında “Müze Araştırmacısı”, 1999-2001 yılları arasında “Zonguldak Müze Müdürü” olarak görev yaptı. 2007 yılında atandığı Yozgat Müze müdürlüğü görevinden sonra 2007 yılında atanmış olduğu “Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Müzeleri Müdürü” görevini yürütmekte iken 1 Aralık 2008 tarihinde aramızdan ayrıldı.

Müze araştırmacısı olarak görev yaptığı yıllarda çeşitli kazı ve araştırmalarda bakanlık temsilcisi olarak görev yaparken, 1995-1999 yılları arasında “Ortaçağ'da Harput” adlı yüzey araştırma programının başkanlığını yürüttü. 2000 yılında başladığı “Yukarı Fırat Bölgesi Arkeolojik Yüzey Araştırması” projesinin başkanlığını yürüttüğü sürece her yıl düzenli olarak Elazığ ve Tunceli illerinde alan çalışmaları gerçekleştirdi.

Gerek tüm bu çalışmaları sırasında elde ettiği alan sonuçlarını içeren bölge arkeolojisi, mimarisi, siyasi tarihi, folkloru ve etnografyası ile ilgili sonuçları, gerekse bu alanlar dışındaki özel çalışmalarını ve araştırmalarını ulusal ve uluslararası birçok sempozyumda bildiri olarak sundu. Birikim, Kebikeç, Munzur, Yol, Birikim, Türk Etnografya Dergisi, Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi, Folklor/Edebiyat, Vakıf-

lar Dergisi, Türk Kültürü, İdol, Pir, Elazığ Kültür ve Tanıtma Vakfı Dergisi, Askata ve Murat Havzası gibi periyodiklerde yer alan çok sayıda yayın çalışmasında bulundu.

Araştırma başkanlığını yaptığı çalışmalarda, Elazığ ve Tunceli bölgesinde bulunan çok sayıda bilinen ya da bilinmeyen kale, höyük, tümülüs, koç ve at şekilli mezar taşları, köprü, antik yol, çeşme, kaya mezarı, kilise gibi taşınmaz kültür varlıklarının tespit ve belgeleme çalışmaları ile birlikte, “Harput Artuklu Sarayı” ve “Wasini Antik Kenti”nin bilim dünyasına tanıtımını gerçekleştirdi.

Arkeoloji ve sanat tarihi disiplini dışında, Dersim Aleviliği ve mitolojisi ile ilgili çalışmaları ile başlayan Alevilik araştırmalarını, son dönemlerde Alevi ve Bektaşî mitolojisi alanına yöneltti. “Bu alanda yaptığı nitelikli çalışmaları, yeni açılımlar ve arkeoloji/sanat tarihi disiplinine dayalı irdelemeleri nedeniyle”, Hüseyin Gazi Vakfı/Derneği tarafından her yıl düzenli olarak verilmekte olan 2004 yılı “Alevilik ve Bektaşîlik Araştırma Ödülü”nü aldı.

YÜRÜTTÜĞÜ PROJELER

- * “Yukarı Fırat Bölgesi Arkeolojik Yüzey Araştırması”,
Araştırma Başkanlığı (2000-2008)
- * “Ortaçağ’da Harput Yüzey Araştırması”,
Araştırma Başkanlığı (1995-1999)
- * Konya ili Selçuklu ilçesi Sille ören yerinde “Bizans Dönemi Yüzey Araştırması”,
Araştırma Başkanlığı (1994)
- * “Koç ve At Şeklindeki Tunceli Mezar Taşları Yüzey Araştırması”,
Araştırma Başkanlığı (1988)

KATILDIĞI PROJELER

- * Prof. Dr. Mehmet Özsait başkanlığındaki “Burdur Isparta Antalya ve Konya İlleri Yüzey Araştırması”,
Bakanlık Temsilciliği (2007)
- * Dr. Sema Alpaslan başkanlığındaki “Antalya İli ve Likya Bölgesi Bizans Dönemi Mimari Plastik Eserler Yüzey Araştırması”,
Bakanlık Temsilciliği (1998)
- * Dr. James Crow başkanlığındaki “İstanbul Tekirdağ Çanakkale İlleri Arkeolojik Yüzey Araştırması”,
Bakanlık temsilciliği (1997)

* Prof. Dr. S.Yıldız Ötüken başkanlığındaki Antalya ili Kale (Demre) ilçesi, “Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı”,

Bakanlık temsilciliği (1993-1996)

DANIŞMANLIĞINI YAPTIĞI PROJELER

* “Mazgirt Elti Hatun Cami ve Türbesi Rölöve Restitüsyon ve Restorasyon Projesi”

Proje Danışmanlığı (2005)

* “Tunceli Pertek Kalesi Rölöve Restitüsyon ve Restorasyon Projesi”

Proje Danışmanlığı (2004)

* “Elazığ Harput Kalesi Rölöve Restitüsyon ve Restorasyon Projesi”

Proje Danışmanlığı (2001)

BİLDİRİ İLE KATILDIĞI SEMPOZYUMLAR

* “29. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Kocaeli-2007)

* “28. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Çanakkale-2006)

* “X. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Prof. Dr. H. Örcün Barışta'ya Armağan” (Ankara-2006)

* “27 Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Antalya-2005)

* “IX. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu” (Erzurum-2005)

* “Belek Gazi ve Dönemi Sempozyumu” (Elazığ-2004)

* “26. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Konya-2004)

* “VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu” (Sakarya-2004)

* “25. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Ankara-2003)

- * “VII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu” (İstanbul-2003)
- * “Sanatta Anadolu-Asya İlişkileri Sempozyumu Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı’ya Armağan (Ankara-2003)
- * “Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi” (Mersin-2002)
- * “VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Sempozyumu” (Kayseri-2002)
- * “13. Müze Çalışmaları ve Kurtarma Kazıları Semineri” (Denizli-2002)
- * “Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu Prof. Dr. Gönül Öney’e Armağan” (İzmir-2001)
- * “Uluslararası Türk Dünyası İnanç Önderleri Kongresi” (Ankara-2001)
- * “23. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Ankara-2001)
- * “V. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu” (Ankara-2001)
- * “Uluslararası Anadolu İnançları Kongresi” (Ürgüp-2000)
- * “22. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (İzmir-2000)
- * “IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu” (Van-2000)
- * “XXI. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Ankara-1999)
- * “Dünü ve Bugünüyle Harput Sempozyumu” (Elazığ-1998)
- * “XX. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Tarsus-1998)
- * “II. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu” (Konya-1998)
- * “XIX. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Ankara-1997)
- * “XVIII. Uluslararası Kazı Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu” (Ankara-1996)

Danık’ın Eserleri:

A) KİTAPLAR

- 1) **Koç ve At Şeklindeki Tunceli Mezartaşları**, Ankara 1990 ve 1993
- 2) **Dersim (Tunceli) Bibliyografyası**, Kebikeç Y., Ankara, 1996

- 3) **Ortaçağda Harput**, Ankara, 2001
- 4) **Elazığ Harput Kalesi Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri** (Yay. Haz.), Ankara, 2002
- 5) **Tunceli Pertek Kalesi Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri** (Yay. Haz.), Ankara, 2003
- 6) **Giresun Şebinkarahisar Kalesi Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri** (Yay. Haz.), Ankara, 2003
- 7) **Harput Gezi Rehberi** (Mustafa Balaban ile birlikte), Elazığ, 2004
- 8) **Öteki Tanrılar Alevi ve Bektâşi Mitolojisi**, İmge Y., Ankara, 2006
- 9) **İşuwa'dan Tunceli'ye Tarih ve Kültür** Ankara, 2010
- 10) **Anılarda & Fotoğraflarda Kalan Harput** Ankara, 2010

B) MAKALELER VE BİLDİRİLER

- 1) “Dersim Alevi-Kürt ve Zaza Mitolojisi ve Pantheonu Üzerine”, **Birikim** 88, İstanbul, s. 64-67
Dersim 4, İstanbul, 1996, s.35-37
Pir 7, Duisburg, 1998, s. 79-82
- 2) “Harput’un Kısa Tarihi”, **Elazığ Kültür ve Tanıtma Vakfı Dergisi** 12, Ankara, 1997, s. 8-13
- 3) “Harput Kalesi”, **Vakıflar Dergisi** XXVI, Ankara, 1997, s. 313-334
- 4) “Orta Çağ’da Harput Yüzey Araştırması 1995”, **XIV. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Cilt I, Ankara, 1997, s. 339-367
- 5) “Konya Sille’deki Aya Elena Kilisesi”, **Türk Etnografya Dergisi** XX, Ankara, 1997, s. 177-192
- 6) “Dersim İsyanlarının Siyasal Kimliği”, **Birikim** 98, İstanbul, 1997, s. 45-57
- 7) “Dersim Alevi Kürt ve Zaza Efsanelerine Analitik Bir Yaklaşım”, **Folklor/Edebiyat** 15, Ankara, 1998, s. 127-142;
“Dersim Kültüründe Efsaneler”, **Değişik Yazarların Düşünceleri Işığında Yeni Binyılda Dersim**, Der. A. Dersimi, München, 2000, s. 103-113
- 8) “Dersim’in Siyasi Tarihi Çalışmaları ve Siyasal Görüşler”, **Kebikeç** 6, Ankara, 1998, s. 247-255
- 9) “Orta Çağ’da Harput Yüzey Araştırması 1996 Yılı Çalışmaları”, **XV. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Cilt I, Ankara, 1998, s. 157-181
- 10) “1995-1997 Yılı Araştırma Sonuçlarına Göre Harput Kalesi”, **VII. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri (II. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı-Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri)**, Konya, 1998, s. 89-136
- 11) “Harput Ahi Musa Mescid ve Türbesi”, **Türk Kültürü Araştırmaları**

- (Dr. Orhan F. Köprülü'ye Armağan) XXXIV/1-2, Ankara, 1998, s. 35-50
- 12) "Evet Dersim Aleviliği Çok Tanrıcılıktır", **Pir** 8, Duisburg, 1998, s. 13-18
- 13) "Orta Çağ Harput'unun Kentsel Gelişimi", **Dünü ve Bugünüyle Harput I**, Elazığ, 1999, s. 17-48
- 14) "Orta Çağ'da Harput Yüzey Araştırması 1997 Yılı Çalışmaları", **XVI. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Cilt I, Ankara, 1999, s. 161-181
- 15) "Anadolu Folklorunun Unutulan İsmi Ali Rıza Yalgın", **Folklor/Edebiyat** 20, Ankara, 1999, s. 73-79
- 16) "Arşiv Belgeleri Işığında Ankara Teyyare Meydanı Kazısı", **Kebikeç** 9, Ankara, 1999, s. 139-148
- 17) "Harput Artuklu Sarayı", **IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (24-27 Nisan 2000/Van)**, Van, 2000, s. 103-111
- 18) "Dersim Mitolojisinde Ocak Kültürü", **Munzur** 1, Ankara, 2000, s. 52-56
- "Dersim Toplumunda Ocak Kültürü", **Değişik Yazarların Düşünceleri Işığında Yeni Binyılda Dersim**, Der. A. Dersimi, München, 2000, s. 114-117
- Yerli ve Yabancı Kaynaklara Göre Dersim ve Çevresindeki Arkeolojik Araştırmalar-II**, Ed. Serkan Erdoğan, Ankara, 2005, s. 108-114
- 19) "Dersim'de Unutulan Bir Gelenek Büst şeklindeki Mezartaşları", **Munzur** 2, Ankara, 2000, s. 71-76
- 20) "Dersim'de Protestan Fırat Misyonerleri", **Yol** 3, Ankara, 2000, s. 63-70
- Munzur** 23/24, Ankara, 26-36
- 21) "Orta Çağ'da Harput Yüzey Araştırması 1998 Yılı Çalışmaları", **XVII. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Cilt I, Ankara, 2000, s. 67-80
- 22) "Türk Müzeciliğinin Unutulan İsmi Ali Rıza Yalgın", **Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi** 2, Ankara, 2001, s. 137-144
- 23) "Dersim Mitolojisinin Kaynak ve Kökenleri Hakkında Bir Deneme", **Uluslararası Anadolu İnançları Kongresi**, Ankara, 2001, s. 191-207
- 24) "Vasgirt Kaya Mezarları Hakkında İlk Gözlemler", **İdol** 9, Ankara, 2001, s. 12-16
- Yerli ve Yabancı Kaynaklara Göre Dersim ve Çevresindeki Arkeolojik Araştırmalar-I**, Ed. Serkan Erdoğan, Ankara, 2004, s. 161-167
- 25) "Dersim'in Kaybolan İki Tanrısı Düzgün ve Munzur Baba", **Uluslararası Türk Dünyası İnanç Önderleri Kongresi Bildirileri**, Ankara, 2001, s. 265-279
- "Kaybolan İki Tanrı Düzgün ve Munzur Baba", **Öteki Tanrılar**

- Alevi ve Bektâşi Mitolojisi**, Ankara, 2006, s.121-139
- 26) “Orta Çağ’da Harput Yüzey Araştırması 1999 Yılı Çalışmaları”, **18. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Cilt I, Ankara, 2001, s. 17-30
- 27) “Harput Esediyâ Camisi”, **V. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler (19-20 Nisan 2001)**, Ankara, 2001, s. 207- 220
- 28) “Alevilik ve Bektâşilikte Olağanüstü Doğum ya da Bakire Doğum Mitosu İki Damla Kanla Başlayan Yaşam”, **Folklor/Edebiyat** 29, Ankara, 2002, s. 239-250
- “Olağanüstü ya da Bakire Doğum”, **Öteki Tanrılar Alevi ve Bektâşi Mitolojisi**, Ankara, 2006, s. 21-46
- 29) “Yukarı Fırat Bölgesi 2000 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **19. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, 1. Cilt, Ankara, 2002, s. 79-92
- 30) “Harput Kalesi’nin Tarihsel Gelişim Süreçleri”, **Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu Prof. Dr. Gönül Öney’e Armağan 10-13 Ekim 2001 Bildiriler**, İzmir, 2002, s. 195-203
- 31) “Yukarı Fırat Bölgesi Ortaçağ Kaleleri I”, **VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Sempozyumu (08-10 Nisan 2002) Bildiriler**, Kayseri, 2002, s.321-335
- 32) “Kömürhan Köprüsü Harput’a Bakar”, **Askata** 1, Ankara, 2003, s. 77-83
- 33) “Unutulan Bir Cumhuriyet Aydını Ali Rıza Yalgın” **Kebikeç** 16, Ankara, 2003, s. 323-340
- 34) “Çifte Aliler Destanı Ya da Ali Kaya ve Ali Haydar Avcı Eleştirileri” **Munzur** 17, Ankara, 2004, s. 69-75
- 35) “Pertek Çelebi Ali ve Baysungur Camileri”, **Vakıflar Dergisi** XVIII, Ankara, 2004, s. 185-210
- 36) “Anadolu’daki Koç ve At Şekilli Mezar Taşlarının Dağılımı”, **Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi** 4, Ankara, 2004, s. 19-28
- 37) “Yukarı Fırat Bölgesi 2002 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **21. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, C. 1, Ankara, 2004, s. 139-154
- Yerli ve Yabancı Kaynaklara Göre Dersim ve Çevresindeki Arkeolojik Araştırmalar-II**, Ed. Serkan Erdoğan, Ankara, 2005, s. 45-62
- 38) “Alevi ve Bektâşi Mitolojisinde Aslana Binenler, Yılanı Kamçı Yapanlar ve Duvar Yürütenler”, **Alevilik**, Yay. Haz. İsmail Engin-Havva Engin, İstanbul, 2004, s. 101-119
- “Aslana Binenler, Yılanı Kamçı Yapanlar ve Duvar Yürütenler”, **Öteki Tanrılar Alevi ve Bektâşi Mitolojisi**, Ankara, 2006, s. 47-69
- 39) “Şebinkarahisar Kalesi”, **Sanat Tarihi Dergisi** XII/2, İzmir, 2004, s. 51-78
- 40) “Harput Meryem Ana Kilisesi”, **Uluslararası Türk Dünyası İnanç**

- Merkezleri Kongresi**, Ankara, 2004, s. 421-440
- 41) “Yukarı Fırat Bölgesi Ortaçağ Kaleleri II”, **Fen Edebiyat Dergisi 7/1 VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu**, Sakarya, 2005, s.177-188
- 42) “Yukarı Fırat Bölgesi 2003 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **22. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, C. 1, Ankara, 2005, s. 309-324
- 43) “Kral Çıplak ya da Ali Haydar Avcı’ya Yanıt”, **Munzur 22**, Ankara, 2006, s. 68-80
- 44) “Pertek Kalesi”, **Vakıflar Dergisi XXIX**, Ankara, 2006, s. 397-428
- 45) “Seyyahların Gözüyle Palu”, **Murat Havzası 1**, Ankara, 2006, s. 13-15
- 46) “Yukarı Fırat Bölgesi Ortaçağ Kaleleri II”, **VII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri**, Yay. Haz. Gülgün Köroğlu, İstanbul, 2006, s. 75-80, 217-218
- 47) “Tunceli’nin Nazimiye İlçesi Bostanlı Köyü Zeve Mezrası Mezarlığı”, **IX. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu**, Erzurum, 2006, s.189-202
- 48) “Yukarı Fırat Bölgesi 2004 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **23. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, C. 1, Ankara, 2006, s. 155-170
- 49) “Koç ve At Şeklindeki Tunceli Mezar Taşları Hakkında Genel Bir Değerlendirme” **Anadolu Medeniyetleri Müzesi 2005 Yıllığı**, Ankara, 2006, s. 433-480
- 50) “Seyyahların Gözüyle Palu (II)”, **Murat Havzası 2**, Ankara, 2006, s. 15, 16
- 51) “Harput Kalesi”, **Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygarlığı (Mimarlık ve Sanat)**, C. 2, Ed. Ali Uzay Peker-Kenan Bilici, Ankara, 2006, s. 233-237
- 52) “Koç ve At Şeklindeki Tunceli Mezar Taşlarının Figürleri Hakkında Bir Deneme”, **Sanatta Anadolu-Asya İlişkileri Sempozyumu Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı’ya Armağan**, Ankara, 2006, s. 169-192
- 53) “Palu Bölgesinin Tarihi Coğrafyası Üzerine Bir Deneme”, **Murat Havzası 3**, Ankara, 2007, s. 17-22
- 54) “Tarihi ve Kültürel Mirasımız Yok Oluyor”, **Murat Havzası 3**, Ankara, 2007, s. 23-27 (Süleyman Yapıcı ile birlikte)
- 55) “Yukarı Fırat Bölgesi 2005 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **24. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, C. 2, Ankara, 2007, s. 225-248
- 56) “Yukarı Fırat Bölgesi 2006 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırması”, **25. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, C.2, Ankara, 2008, s. 345-366